

מהפכת הלימוד היומי

בכמה דקות של לימוד יומי אתם יכולים להפוך עולמות לימוד של 8 שיעורים שונים תוך 6 דקות, התפלפלות תלמודית באיי גלפגוס או בסאבווי בניו-יורק, לימוד כל התורה באלף צעדים ועוד היד נטויה 📖 אל תשאלו מתי ללמוד: מאות אלפי יהודים מצאו את הנישה שלהם בלימודים היומיים המתקיימים 24/7 📖 אל תשאלו איך ללמוד: תמצאו בקלות חברותא בכל העולם, ושיעורים באינטרנט וברדיו 📖 תשאלו רק מה ללמוד: כל התורה מחכה לכם

חסיבי עולם ב-2711 דפים

הדף היומי הוא כנראה הלימוד הידוע ביותר היום. הוא בא לפתור בעיה בעולם הלימודי, בו כולם לומדים רק "מסכתות ישיבתיות", ואילו רוב מסכתות הש"ס לא נלמדות כלל. מייסדו היה הרב מאיר שפירא מלובלין, שפתח את המפעל האדיר בתמיכתם החמה של "אגודת ישראל" בפולין, החפץ החיים וה"אמרי אמת", האדמו"ר מגור דאז. מחזור הלימוד הראשון התחיל בראש השנה תרפ"ד (1923) והסתיים שבע שנים מאוחר יותר. מאז החלו עוד שנים עשר מחזוריים עם עשרות אלפי לומדים ברחבי העולם ולהם מטרה נעלה - לסיים את הש"ס כולו. המחזור השנים עשר הסתיים בחגיגות ענק באצטדיוני ניו ג'רזי ויד אליהו, עם פיוטים שנכתבו לכבודו, ונוסח "הדרך" מיוחד שחובר עוד בסיום המחזור הראשון.

הרעיון שעמד מאחורי ייסוד הדף היומי היה שבכל מקום אליו ייקלע יהודי, באירופה או באמריקה, בארץ ישראל או בצפון אפריקה, הוא יוכל להתמיד בלימודו יחד עם תושבי המקום שלומדים את אותו הדף בדיוק.

ר' פיליפ צימרמן הוא מטייל יהודי אמריקאי ששבר שיא בלימוד הדף היומי במספר מקסימלי של ארצות בעולם. מאז פרישתו לגמלאות בשנת תשנ"א, הוא לא מוותר על טיולים בארצות העולם ממזרח ועד מערב, וגם לא על הדף היומי אותו

בעוד לבעלי הבתים היה זה הלימוד העיקרי באותו יום. אצל יהודי חבאן התימנים, לא למדו גמרא או משנה כלל, אלא רק את ה"חוק לישראל".

רבי אלימלך מלז'ינסק העריץ את החיד"א והרבה ללמוד בספריו, ומכאן הופץ המנהג החסידי ללמוד ב"חוק". רבי לוי יצחק מברדיטשוב אף הוא הפליג במעלת הלימוד וכתב בהסכמותיו כי "מצווה גדולה להגות בו תמיד בכל יום בבוקר בבוקר לקיים מצות קביעות התורה". בקרב החסידים מייחסים ללימוד הזה סגולות מופלאות ל"בני חיי ומזוני", כמליצה על פי לשון הגמרא "חוק - לישנא דמזוני הוא" (ביצה טז, ב). גם בקרב אדמו"רים לימוד ה"חוק" נפוץ. רבי יואל מסאטמר העיד כי בשעת הלימוד ב"חוק" הוא שואב את התשובות על שאלות ששואלים אותו כל יום, ורבי יהושע מבעלזא סירב לקבל אורחים לפני שסיים את הלימוד ב"חוק". הלימוד היה מנת חלקם של אדמו"רי קרלין, צ'רנוביל, ויז'ניץ ועוד. גם אצל המתנגדים שמרו על ה"חוק", וכמובן שגם בין חכמי עדות המזרח.

"מפעל חוק לישראל", ארגון שביקש להחזיר את הלימוד לעוצמתו, הפיק מהדורות כים ומהדורות מבוארות ומתורגמות. עשרות אלפי אנשים בחרים להשקיע את דקות לימוד התורה היקרות שלהם בשיעורי ה"חוק". בלימוד הזה מקיימים לא רק קביעת עתים לתורה, אלא גם את מצוות שילוש הלימוד (לימוד מקרא, משנה וגמרא כל יום), וחיבור לתורת הקבלה.

אור י' גולדשטיין

במאה השש עשרה הפך האר"י ז"ל את מצוות קביעת עתים לתורה לפרקטית עבור כל יהודי. הוא ייסד את לימוד ה"חוק לישראל" המורכב מפרשת השבוע עם תרגום אונקלוס, נביאים וכתובים, פרקי משנה וקטע נהיר בגמרא יחד עם קטע מהזוהר. כולם עוסקים בעניינו של יום, בהתאם לפרשה, לתקופת השנה ולמועדים על פי סודותיו של האריז"ל. תלמידו הגדול, רבי חיים ויטאל, סיפר שרבו היה נוהג לקרוא בסדר הזה בכל יום בחזרתו מבית הכנסת לאחר אכילתו, עטוף בטלית ומעוטר בתפילין. סדר הפסוקים והפרקים כפי שנהוג היום הודפס לראשונה על ידי רבי יצחק בן ברוך שחילק את ששת סדרי המשנה לששת ימות החול, והתאים את הסדר ללימוד מהיר ומסודר.

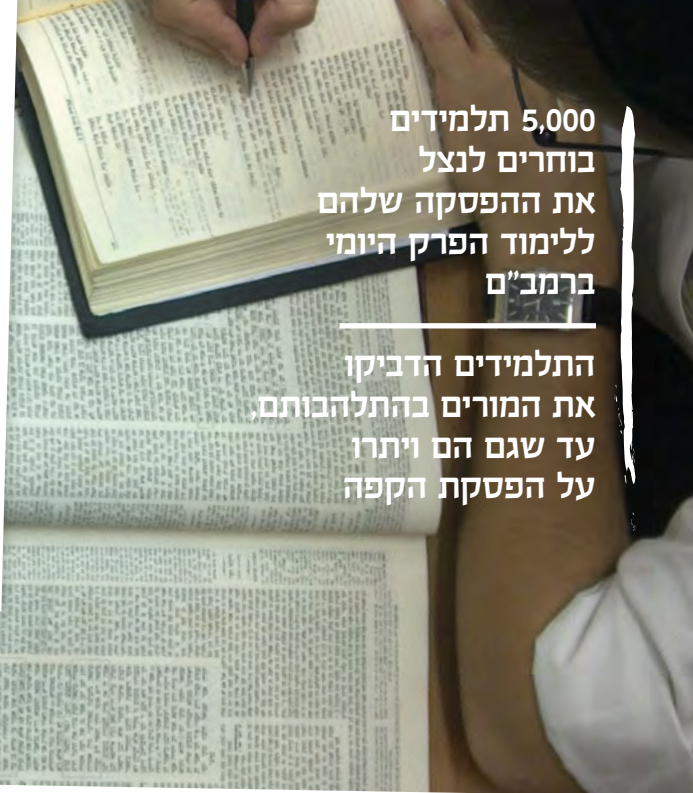
לקחו את ה"חוק" לידיים

בשנת 1740 הוסיף החיד"א את התוספות האחרונות ללימוד, כמוכר לנו היום, וקרא לו "יוסף לחוק". התוספת כללה הלכה מהרמב"ם וקטע מספרי מוסר שונים, מה שהסתכם ב"שמונה שיעורים בעשירית השעה", כלשוננו.

סדר הלימוד שהאריז"ל וגוריו קבעו הפך לפופולארי בקרב כל התפוצות. את הלימוד הקצר, הקולע והמגוון כינו העם - ה"חוק". תלמידי חכמים השתמשו בו כ"חימום" ללימוד הרציני,

חגיגות סיום הש"ס
בניו ג'רזי, בהשתתפות
כמאה אלף יהודים

5,000 תלמידים
בוחרים לנצל
את ההפסקה שלהם
ללימוד הפרק היומי
ברמב"ם

התלמידים הדביקו
את המורים בהתלהבותם
עד שגם הם ויתרו
על הפסקת הקפה

יוזמת הלימוד פרצה מזמן מעבר לגבולות חב"ה. האפשרות המבטיחה ללימוד כל חלקי התורה תוך שנה תמימה חוללה מהפכה של ממש, ויוזמות רבות להפצת לימוד הרמב"ם צצו בכל הזרמים. כך, לדוגמה, התחיל לפני שנתיים מיום הרמב"ם היומי במנהל החינוך הדתי, להפצת הרמב"ם בבתי ספר ובשיבות לתלמידים בגיל התיכון. מעל חמשת אלפים תלמידים בוחרים לנצל את ההפסקה שלהם ללימוד הפרק היומי. התלמידים הדביקו את המורים בהתלהבותם, עד שגם הם ויתרו על הפסקות הקפה שלהם לטובת הלימוד. בעקבות ההצלחה בבתי הספר, הועתקה התוכנית והורחבה גם למבוגרים. אלפי מנויים מקבלים בכל חודש מארזי לימוד הכוללים חוברות עיון, ספרים ודיסקים. הלימוד הוא פשוט ונהיר ויש לו אוהדים רבים מכל גווי הקשת הציבורית: מרבנים, עבור באנשי תקשורת וכלה בשופטים בכירים. כיום התוכנית ממשיכה להתרחב, ובשנה הקרובה אף הצעירים יותר יוכלו ללמוד את הרמב"ם, עם יומן הרמב"ם לילדים, קומיקס רמב"ם מיוחד וספר המצוות בצירוף איורים.

בסיום הרמב"ם האחרון שהתקיים בהיכל נוקיה, הפתיעו בהופעתם דמויות מכל רחבי הקשת הדתית וביניהם: הגר"ש וואזנר, ראש ישיבת "מרכז הרב" הרב יעקב שפירא, הרב הראשי לתל אביב הרב ישראל מאיר לאו, הרב הראשי לבני ברק הרב משה יהודה לייב לנדא, הרב הראשי לישראל, שר הפנים, אדמו"רים חסידיים עם ראשי ישיבה ליטאיים, וספרדים עם אשכנזים. נראה שלימוד הרמב"ם, על אף היותו המאוחר מבין הלימודים המחזוריים, מכה גלים בעוצמה רבה וסוחף אחריו עוד ועוד לומדים, להיות כולם אגודה אחת.

איילנד למנהטן מועבר בקביעות כבר תשע עשרה שנה שיעור הדף היומי. הנהלת הרכבת מכירה את עשרות הלומדים ומגירי השיעור, ומטפלת בהתנכלויות מצד נוסעים לא יהודים. לחגיגת סיום הש"ס של תשס"ה הזמינה הנהלת הרכבת את כל הכרטיסנים שליוו את הלומדים במשך שנות לימודם.

חי רוצה לדעת את התורה כולה?

בהקדמה לחיבורו ההלכתי, המשנה תורה, מגלה הרמב"ם את המטרה השאפתנית שמאחורי הפרויקט העצום: "לפי שאדם קורא תורה שבכתב תחילה, ואחר כך קורא בזה, ויודע ממנו תורה שבעל פה כולה, ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם". מי שלומד את משנה תורה לומד בעצם את כל התורה, החל מספר המדע הכולל פילוסופיה, השקפה והלכות דעות ועד לדקדוקי נזיקין וגזטין. הרמב"ם מדבר באריכות גם על נושאים שמעטים הרבו לעסוק בהם: הלכות בית הבחירה, ענייני מלכים ומשיח, טומאות וטהרות ועוד. בכל ארבעה עשר הספרים, הכוללים יחד אלף פרקים בדיוק, אין תחום ביהדות שלא מכוסה בעברית רמב"םית נפלאה ורהוטה ששווה לכל נפש, ומסודר היטב לפי פרקים ונושאים. יסוד הלימוד היומי ברמב"ם הוא בתקנת הרבי מליובאוויטש בשנת תשמ"ד. היתרון בלימוד הרמב"ם דווקא הוא בהיותו מסודר הרבה יותר מהש"ס. אין הלכה אחת עוקפת את חברתה והכל מובא כתיקונו. לתקנה קבע הרבי מליובאוויטש שלושה מסלולים: לימוד שלושה פרקים ביום לסיום מהיר תוך שנה של הרמב"ם, לימוד פרק ביום לסיום תוך שלושים וארבעה חודשים, או לימוד ספר המצוות לרמב"ם, המתאים גם לנשים ולילדים.

הוא לומד באדיקות מאז. "בחרתי ללמוד דווקא את הדף היומי", הוא מספר, "כי זה נתן לי משמעת לקום מוקדם אחרי שפרשת, ולהתחיל את היום שלי בפעילות חיובית. צריך להיות ממושמע ולא לפגור יותר מדי בחומר".

ר' פיליפ כבר הספיק ללמוד דף ברוב מדינות אירופה, המזרח התיכון והרחוק, אמריקה ואוסטרליה את סיום הש"ס האחרון ערך במלזיה, והיה כנראה היהודי הראשון שסיים את הש"ס במדינה המוסלמית הזאת. בכל מסעותיו הצליח לשמור על הל"ז העמוס שתובע הדף היומי. לאחרונה הוא חזר מטיול במזרח, במהלכו ערך סיום על מסכת יומא בבייג'ינג, בירת סין. היעד הבא אליו יגיע בפסח הוא ישראל, מקום נוח ללימוד הדף היומי. "כשאני בבית אני לוקח חלק

ר' פיליפ צימרמן הוא מטייל יהודי אמריקאי ששבר שיא בלימוד הדף היומי במספר מקסימלי של ארצות בעולם

בשיעור יומי, וגם כשאני נוסע לקהילות שונות בהם שיעור כמו אירופה או ישראל", מספר ר' צימרמן. "במקומות שאין שיעור, יש לי את הגמרא שלי ואייפד עם אפליקציה של 'ארסטקרול'". ואיך זה לחוות שיעור כל פעם במקום אחר? ר' פיליפ מציין לשבח את לכידותם של לומדי הדף היומי בכל העולם. "כשאני מצטרף לשיעור דף יומי בארץ זרה הדבר נעשה בטבעיות, איני נתקל בתגובות מיוחדות כי אניני זר - אני מלומדי הדף".

אבל לא צריך לנסוע רחוק כדי ללמוד את הדף היומי אפשר למצוא בכל מקום. בקרון האחורי של הרכבת של שבע וחמישים בבוקר מלונג-